

Österåkers kommuns styrdokument

Riktlinjer för hantering av resultatutjämningsreserv och god ekonomisk hushållning

Antagen av Kommunfullmäktige: 2013-12-16, KF § 9:13
Dnr: KS 2013/0360

Kommentar:

Riktlinjer för hantering av resultatutjämningsreserv och god ekonomisk hushållning

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv innebär att kommunens medborgare får ut så mycket som möjligt för sina skattemedel och utifrån ett finansiellt perspektiv innebär det att morgondagens kommunmedlemmar kan försäkras samma servicenivå som dagens invånare utan att skattenivån höjs. Detta genomförs genom att:

- Österåker Kommun verksamhet styrs av Kommunfullmäktige fastställda mål och riktlinjer. Övergripande nivå leds av kommunens vision och kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag på nämndnivå med ekonomiska ramar samt kommunens ekonomiska styrregler.
- Alla verksamheter som finansieras av Österåkers kommun ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiv. Det ställer krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effektivitet i olika verksamhetsområden. Det ställer också krav på ständig prioritering, effektivisering och förnyelse av verksamhet.
- Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre perspektiv. Österåkers kommun upprättar förutom rullande treårsplan(budget ett år och plan två år), en långsiktig ekonomisk planering per mandatperiod enligt kommunens ekonomiska styrregler.
- Österåkers Kommun skall ha en ekonomi i balans, kommunens budget ska innehålla finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- De angivna målen med indikatorer skall följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut (verksamhetsredogörelser).
- För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan. De övergripande finansiella målen har utvecklats enligt nedan:
 - A- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 98 % av skatt och bidrag som utgiftstak.
 - B- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig i förhållande till jämförbara kommuner.
 - C- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,5 % i snitt under mandatperioden.
 - D- Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat.
 - E- Årets resultat ska reserveras dels för pensionskund och dels generellt enligt resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunen har god ekonomisk hushållning. Nämnderna ansvarar för den goda ekonomiska hushållningen inom sitt område och inom ramen för sin budget.

- Vid konflikt mellan mål och medel är det ekonomin som sätter gräns för måluppfyllelsen. Lagstadgad verksamhet måste dock bedrivas även om resurser inte omedelbart finns tillgängliga. För att skapa detta utrymme för den lagstadgade verksamheten måste nämnden göra omprioriteringar under löpande budgetår i form av en oförutsedd post. Det innebär att:
 - A- Avvikelser ska i första hand klaras inom den tilldelade ramen. Detta kan göras bl.a. genom förbättringsarbete dvs. förnyelse av arbetsformer och organisation.
 - B- Mål kan behöva modifieras eller att måluppfyllelsen skjuts framåt i tiden för att utforma verksamheten inom ramen för tillgängliga ekonomiska resurser
 - C- Ingen enhet/nämnd har rätt att överskrida budgeten utan särskilt beslut på högre nivå. Högre instans måste då besluta om omfördelning av medel från annan verksamhet.
 - D- Varje budgetansvarig chef ansvarar för att verksamheten bedrivs inom beslutade ramar.
 - E- I vissa fall kan budgeten revideras om t.ex. antal elever/barn förändras jämfört med budget (Ej höjd ambitionsnivå)
- Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas och Resursavstämmas före genomförande. Detta gäller även övergripande policyer, planer och projekt..
- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.
- Produktionsstyrelsen ansvarar för att avtal träffas med resultatenhetschefer om mål, omfattning, kvalitet och ekonomiska resurser. Verksamheten och ekonomin ska följas upp på enhetsnivå av Produktionsstyrelsen som rapporterar vidare till Kommunstyrelsen. Hantering av över- och underskott inom Produktionsstyrelsen ska ske enligt kommunens ekonomiska styrregler.
- De kommunala bolagen och de affärsdrivande verksamheterna skall ha full kostnadstäckning.

Riktlinjer för hantering av resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserven i Österåkers Kommun är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång.

Det ska vara överskott under år av god utveckling av skatteintäkter inkl. utjämningsssystem och/ eller särskilda överskott i verksamheten som reserveras för resultatutjämning, eftersom syftet med utjämningen är att åstadkomma en stabil verksamhet över en konjunkturcykel.

- Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital.
- Reservering till resultatutjämningsreserven får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett maximalt belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en-två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

- En del av överskott ska reserveras/”öronmärkas” för pensionsåtagande högst motsvarande ansvarsförbindelsen avseende för e 1998 inkl. löneskatt.
- Ett tak fastställs för hur stort belopp som sammanlagt får finnas i reserven vid utgången av varje redovisningsår. Maximalt 10 procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning får avsättas till resultatutjämningsreserven exkl. reserverade medel för pensionsskulden. Det motsvarar cirka 180 mkr för Österåkers Kommun i 2013 års nivå
- Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med bokslut. Vid disposition bör en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.
- I budgetbeslutet för kommande års budget är ianspråktagande av resultatutjämningsreserven maximerad till 2 procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsbidrag (dock ej mer än vad som är reserverat). Det motsvarar cirka 36 mkr för Österåkers Kommun i 2013 års nivå.
- Kommunfullmäktige fattar ett aktivt beslut vid förändring av resultatutjämningsreserven.